

בראשית פרקים א' וב' - בריאת האדם

מקורות והסברים

בפרקים א, ב, חזרה התורה פעמיים על בריאת האדם. הדרך בה התורה תארה את בריאת האדם ייחודית ומלמדת על מעלתו. נעיין מחדש בתיאור היום השישי בפרק א ונראה מה ניתן ללמוד ממנו על ייחודו של האדם.

רמב"ן (א, כו):

נתייחד בעשיית האדם **מאמר בעבור גודל מעלתו**, כי אין טבעו כטבע החיה והבהמה אשר ברא במאמר הקודם לו.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ - גם מתוכן דברי ה' ניתן ללמוד על מעלת האדם - האדם נברא "בצלם אלקים".

(כו) **וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ וְיֵרְדוּ בְּדָגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הָרֶמֶשׂ הָרֶמֶשׂ עַל הָאָרֶץ.**

רש"י (א, כו):

נעשה אדם - ענוותנותו של הקב"ה למדנו מכאן, לפי שהאדם בדמות המלאכים ויתקנאו בו לפיכך נמלך בהם, וכשהוא דן את המלכים הוא נמלך בפמליא שלו.

נעשה אדם - אף על פי שלא סייעוהו ביצירתו ויש מקום למינים לרדות, לא נמנע הכתוב מללמד דרך ארץ ומדת ענוה שיהא הגדול נמלך ונוטל רשות מן הקטן. ואם כתב אעשה אדם לא למדנו שיהא מדבר עם בית דינו אלא עם עצמו, ותשובת המינים כתב בצדו ויברא אלוהים את האדם, ולא כתב ויבראו:

הארה: האדם נברא דומה למלאכים "בצלמנו" (בדפוס שלנו) כדמותנו (להבין ולהשכיל): באמצעות הדפוס (מכשיר הדפסה) שלנו נעשה את האדם, שיהיה דומה לנו בהבנה ובשכל. נשים לב: דומה, לא זהה ואף לא שווה!

מה לומדים מתיאור בריאת האדם בפרק ב?

בראשית פרק ב: (ז) **וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֹפֶר מִן הָאֲדָמָה וַיִּפֹּחַ בָּאָפִיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:**

אונקלוס: (ז) וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים יֵת אָדָם, עֹפֶרָא מִן אֶרְעָא, וְנִפְח בְּאַפּוּהִי, נִשְׁמַתָּא דְחַיִּי; וְהוּת בְּאָדָם, לְרוּחַ מְמַלְלָא:

רש"י: **לנפש חיה** - אף בהמה וחיה נקראו נפש חיה, אך זו של אדם חיה שבכולן, **שנתווסף בו דעה ודבור:**

רש"י (ב, ז): **ויפח באפיו** - עשאו מן התחתונים ומן העליונים, גוף מן התחתונים ונשמה מן העליונים.